

flera andra samtida utläggare av Uppenbarelseboken finns här inga detaljerade spekulationer kring bibelordens uppfyllelse i världens och kyrkans historia. För Mathias handlar Uppenbarelsebokens profetiska budskap framför allt om Guds snara ingripande till dom över en ogudaktig mänsklighet. Hans kritik är skningslös mot en teologi som tappat bort tron på uppenbarelsen och blivit alltför beroende av samtidens filosofi och dialektik. Minst lika svidande är hans kritik av kyrkans moraliska förfall, en kritik som framför allt riktar sig mot kyrkans ledare då de sviker sin plikt att vara andliga och moraliska vägledare.

Louise Berglund, Uppsala universitet

Heliga Birgittas familj, vänner och följare i Sverige

Ett medeltida helgon ingick alltid i ett sammanhang. Den heliga Birgitta hade redan under 1340-talet ett rikt nätverk, som ska analyseras i detta bidrag. Hennes egen familj var djupt engagerad i samtidens andliga liv, bland annat genom att kvinnliga medlemmar levde i kloster under kortare eller längre tid. Runt sig samlade den heliga Birgitta även flera av samtidens betydande kyrkomän. Dessutom ingick hon, som vi redan vet, i ett nätverk av kungliga, aristokratiska personer och med människor ur borgerskapet. Hela detta nätverk innebar att hon tidigt hade ett fruktbart nätverk som stöttade henne i hennes arbete under dess tidigaste fas. Detta nätverk innebar att den heliga Birgitta fick såväl stöd, men också inspiration genom den samtida kulturen.

Anmälan

görs senast den 25 september: cecilia@tigerform.se.

Seminarieavgiften om 400:- för medlemmar (600:- för icke-medlemmar)

inkluderar kaffe och lunch den 4 oktober.

Inbetalas senast 25 september till bankgiro 5828-6642,

alternativt Swish vid samlingen.

Seminariedagen har möjliggjorts tack vare generösa bidrag från Claes och Greta Lagerfelts stiftelse, Olof Skoglunds stiftelse och Folkuniversitetet.

Birgittastiftelsen inbjuder till seminariedagar i Vadstena
lördag 4 – söndag 5 oktober 2025

Birgitta – liv och lärdom före Rom

Lördag 4 oktober

- 9.00-9.50 Samling och registrering i Konventsstugan, Klosterhotellet. Kaffe/te och smörgås
- 10.00–10.45 Birgitta och den lärda världen
Anders Piltz, Lunds universitet
- 11.00-11.45 Birgittas biktader som bibelläsare:
Magister Mathias kommentar till Uppenbarelseboken
Håkan Ulfgard, Linköpings universitet
- 12.00–13.00 **Lunch** på Restaurang Munkklostret
- 13.00-13.45 Konstruktionen av Birgittas visionära tänkande
Maria Husabø Oen, Lunds universitet
- 14.00–14.30 **Kaffe**
- 14.30-15.30 Heliga Birgittas familj, vänner och följare i Sverige
Louise Berglund, Uppsala universitet
- 16.00 **Klostermuseet**, invigning av Visualiseringsprojektet
- 19.30 Birgittasystrarnas Högtidskontemplorium
i Vadstena klosterkyrka (Blåkyrkan)

Söndag 5 oktober

- 9.00 Besök och visning av Birgittasystrarnas klosterkyrka
- 10.00 Högmässa hos systrarna för den som vill

Varmt välkomna!
Birgittastiftelsen

Föreläsare

Anders Piltz, Lunds universitet – *Birgitta och den lärda världen*

Birgitta var, som vi alla, ett barn av sin tids världsbild, av sin uppfattning om synligt och osynligt, orsaker och verkningar. Denna världsbild är det bra att känna till närmare, om man vill förstå poängerna i hennes teologiska utredningar, som då och då bildar teoretiska avbrott i den fritt flödande kavalkaden av bilder i hennes Uppenbarelsor och i Cantus sororum, birgittinsystrarnas Maria-officium. Birgittas universum var format genom samtal med lärda vänner, främst då med Mats Övedsson, magister Mathias från Linköping, den på sin tid högst utbildade svensken. Dessa två briljanta personer fann varandra (under Birgittas Sverigetid) i ett intensivt samtal, som bestod i att Birgitta frågade ut den Parisutbildade akademikern, som kunde sin tids debatter på sina fem fingrar och hade egna personliga erfarenheter och ärr efter sin tid på kontinenten. Mathias orienterade således Birgitta framför allt om alla viktiga kontroversfrågor. Den svenska ordensgrundarinnan var alltså inget filosofiskt eller teologiskt naturbarn utan synnerligen väl förankrad i sin tids intellektuella värld, trots att hon saknade formell utbildning. Det mesta av denna lärda aspekt av hennes verk är fortfarande outforskat.

Maria Husabø Oen, Lunds universitet

Konstruktionen av Birgittas visionära tänkande

Föredraget kommer att undersöka hur Birgittas visionära tänkande och föreställningsförmåga tar form och utvecklas i tiden före ca. 1350 med fokus på hennes samtida visuella, religiösa och intellektuella kultur i Sverige.

Håkan Ulfgard, Linköpings universitet

Birgittas biktader som bibelläsare:

Magister Mathias kommentar till Uppenbarelseboken

Studiet av de bibliska texternas verkningshistoria inom ramen för medeltida spiritualitet har avsevärt berikats i och med publiceringen av Mats Övedssons ("Magister Mathias") *Exposicio in Apocalypsim* för drygt 20 år sedan. Hans kommentar utgör ett originellt bidrag till Uppenbarelsebokens medeltida utläggningshistoria. Samtidigt som Mathias är väl förankrad i samtida europeisk bildningstradition och förtrogen med gängse metoder för skrifttolkning är han också en självständigt tänkande teolog med ett pastoralt budskap.

I grunden är det fråga om en allegoriserande exeges, där bibeltextens detaljer uppfattas som "typer" för personer, händelser och förhållanden i världens och kyrkans historia, särskilt med avseende på den egna samtiden. Men till skillnad från